

TOP

actualitat
fronteres
ciència per a presidents

MÓN

corresponsalies
bitàcoles

OFF CIÈNCIA

tribunes
la tira

DIVULGADOR

entrevistes
perfils
conferències

GALERIA

fotogaleries
documentals
infografies

PÒSTIT

recomanacions
crítiques
agregador cultural

Catalunya RDI

al dia
agenda
microsites
recursos

INICI > MÓN > Corresponsalies > Preparant una tassa de te volcànic

Corresponsalies

GEOLOGIA

Lucas Laursen
Corresponsal

Preparant una tassa de te volcànic

4 DE MAIG DE 2010

Moltes famílies de la fèrtil costa del sud-est islandès poden ara explicar una bona història sobre la fugida davant l'erupció d'un volcà. Un exemple el trobem en la narració de l'avi de Kristin Vogförd, que l'any 1918 va viure l'erupció del Katla mentre pasturava ovelles als vessants orientals del dit volcà. Aquella erupció va fondre el gel de la glacera i va inundar de forma violenta rius i camps. Segons explica el geofísic de l'Oficina Meteorològica d'Islàndia, el seu avi i d'altres pastors van haver de cavalcar robustos cavalls islandesos sobre les aigües gelades per escapar del perill. Per desgràcia, les seves ovelles no van tenir tanta sort.

A l'abril em vaig unir a un grup d'experts islandesos en una viatge per estudiar roques, gasos i desbordaments fluvials a la glacera Eyjafjallajökull. Vaig poder ser testimoni de les fugues recents, i vaig tornar impressionat per tot el que els científics islandesos estan fent per aprendre de les darreres erupcions, que ja estan començant a perjudicar l'agricultura i l'escassa indústria turística del petit país.

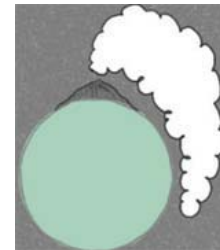
La primera erupció del volcà Eyjafjalla, la nit del 20 de març, va ser tan accessible que els científics la van qualificar com una erupció "de webcam". Fins i tot va atraure turistes estrangers, tot proporcionant un impuls a l'assetjada economia islandesa, que els propis habitants del país van agrair perquè va distreure per moments l'atenció que està generant la crisi financera.

De fet, Steingrímur Sigfússon, el ministre islandès de Finances i graduat en Geologia, va aprofitar per trucar a Sigurdur Gislason, científic de la Universitat d'Islàndia, i preguntar-li si podria ser d'ajuda en un viatge científic al volcà. Segons sembla, Gislason va encomanar al ministre la conducció del vehicle que el seu equip utilitzaria durant el viatge. La fugida d'Sigfússon de l'ambient caldejat de les protestes a Reykjavik va desenvolupar-se sense problemes fins que una inundació, causada per la segona erupció del volcà, va bloquejar la carretera circular d'Islàndia i va obligar el ministre a tornar amb helicòpter a la capital.

Mesos abans que despertés l'Eyjafjallajökull, geofísics de l'Oficina Meteorològica d'Islàndia i de l'Institut de Ciències Terrestres de la Universitat d'Islàndia ja estudiaven

Relacionat

La broma de l'Eyjafjalla

El volcà va aconseguir parilitzar Europa entre el 14 i el 22 d'abril

Links relacionats

Relacionats secció

[Odissea a l'espai 2010](#)

[Els problemes d'Islàndia: la boira seca del 1783](#)

[Tecnologia per eludir la fúria de la Terra](#)

[Meteorits antàrtics](#)

[Ni un 'souvenir'](#)

[Etna, l'accident geogràfic de Sicília](#)

Relacionats Global

[Les cendres del volcà Eyjafjalla no suposen un perill per a la salut](#)

[La UB participa en l'expedició científica al volcà Eyjafjalla](#)

[La broma de l'Eyjafjalla](#)

[L'erupció del volcà Eyjafjallajökull: més enllà del gran núvol de cendra](#)

[Un estudi mostra que poden donar-se grans canvis en els nivells del mar en només una generació](#)

senyals d'estacions sísmiques i de satèl·lits GPS situats als vessants de la muntanya, tot buscant indicacions d'una possible erupció. A més de l'interès en alertar els residents de potencials inundacions o contaminació per cendres, l'activitat sísmica representava per als científics una oportunitat de millorar el coneixement sobre la dinàmica del magma sota els volcans. El 2004, l'Oficina Meteorològica d'Islàndia va predir amb èxit una erupció del volcà Grímsvötn sota una massa de gel anomenada Vatnajökull. L'activitat sísmica detectada sota Eyjafjallajökull durant l'estiu del 2009 semblava oferir una bona oportunitat per fer una nova predicció.

Els científics van observar amb atenció l'activitat volcànica, que suggeria que el magma s'estava movent diversos quilòmetres per sota de la superfície de l'Eyjafjallajökull, i van instal·lar sensors addicionals a mesura que l'activitat es desplaçava cap a l'est per sota de la muntanya. El dia de l'erupció del 20 de març, la geofísica Sigrún Hreinsdóttir era a la muntanya instal·lant unes estacions GPS ultrasensibles per mesurar quant magma s'estava acumulant sota el volcà. Aquella nit, després d'un dia de calma sísmica, una erupció de lava va il·luminar el cel del sud d'Islàndia.

Com en molts altres casos, s'ha constatat que és impossible predir-ho tot amb precisió. Però les autoritats islandeses van evacuar una àrea molt extensa en qüestió d'hores, i, per sort, la primera erupció no va produir víctimes. Els científics es van dispersar ràpidament per l'àrea per aprendre tot el que poguessin sobre aquella erupció.

Alguns d'ells em van convidar a unir-me al viatge mentre remuntaven en dos 4x4 la vall del riu Markarflót, un paisatge trenat de rierols glacials tan canviants que els visitants han de trobar nous passos en cada viatge. Vam acabar per abandonar un dels vehicles i ens vam amuntegar en l'altre. Aquest tenia una suspensió hidràulica que hauria estat l'enveja de qualsevol aficionat als cotxes tipus *lowrider*, si no fos per uns pneumàtics d'un metre d'alt que ens mantenien per sobre de l'aigua.

Per quan vam començar a caminar, a la boca d'un canó anomenat Hrunagil, ja sortia vapor de l'aigua, del riu; els vulcanòlegs van mesurar-ne la temperatura: 21 °C. L'aigua del canó veí, que no havia estat escalfada per la lava, es trobava a 3 °C.

Els científics van prendre mostres de l'aigua i del gas abans de creuar el riu i pujar per les parets del canó. Desitjaven assolir la font de tota aquesta aigua calenta: un flux de lava que sortia del lloc de l'erupció, molt més amunt. Una cascada de lava incandescent havia seguit el camí del canó i havia omplert la seva meitat superior amb lava negra que encara retenia calor. La temperatura de l'aigua, que havia trobat un camí al costat de les pedres recentment creades, i fins i tot corria per sota de les mateixes, havia augmentat de forma espectacular.

Així que, quan la geoquímica islandesa Evgenia Ilyinskaya distingir la lava a través del vapor arrossegat pel vent, va començar a avançar-hi amb la resta dels seus col·legues. La boira grisa va embrutar els colors dels abrics dels científics. Ilyinskaya, estudiant de doctorat a la Universitat de Cambridge, on la vaig conèixer, va deixar el seu aparell recol·lector de gas bronzint a certa distància. Els altres científics van martellejar la lava per trencar-la i van examinar els cristalls que formaven aquelles noves roques.

Llavors vaig sentir un crit: Ilyinskaya s'havia enfonsat fins als turmells en un estret rierol entre la lava i la llera del riu. Va saltar i, en treure's la bota, la part del taló que havia estat mullada per l'aigua (a 81 °C) va aparèixer del tot vermella. I va fer una cosa extraordinària: es va asseure i es va preparar un te amb l'aigua del volcà. Al principi vaig creure que l'estil de vida britànic havia calat en ella fins al fons; després de reflexionar-hi, vaig concloure que potser estava fent el que els islandesos sempre han fet: aprofitar al màxim la seva volcànica llar.

Tòpics de l'article

[Eyjafjalla](#) [Geofísica](#) [Lava](#) [Volcà](#) [Geologia](#) [Europa](#) [Islàndia](#)

Comentaris

Nom:

Email:

Comentari: